

Výročná správa činnosti neziskovej organizácie

Castellum, n.o.

za rok 2014

Nitra

11. 2. 2015

IČO: 45734186, DIČ: 2023111090, Nám. Jána Pavla II., č. 7, 95050 Nitra

Obsah

1., Úvod

2., Prehľad činností vykonaných v roku 2014

3., Ročná účtovná závierka a zhodnotenie základných údajov v nej obsiahnutých

4., Výrok audítora k ročnej účtovnej závierke

5., Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch (vrátane prehľadu rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov)

6. Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie

7., Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie

Prílohy – Kópia zápisnice zo zasadnutia správnej rady neziskovej organizácie

Ročná účtovná závierka

- Kópia výkazu o príjmoch a výdavkoch

- Kópia výkazu o majetku a záväzkoch

1. Úvod

Nezisková organizácia Castellum, n.o. bola založená zakladacou listinou zo dňa 21. 9. 2010. Obvodný úrad Nitra, odbor všeobecnej vnútornej správy príslušný na konanie ju zapísal do registra rozhodnutím zo dňa 24.9.2010.

Osvedčenie o živnostenskom oprávnení má na vykonávanie živnosti:

1. Vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti
2. Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
3. Sprostredkovateľská činnosť v oblasti služieb
4. Vydavateľská činnosť
5. Prenájom hnuteľných vecí
6. Prevádzkovanie kultúrnych, spoločenských a zábavných zariadení

Vznik živnostenského oprávnenia je ku dňu 1.10.2010.

Všeobecno - prospešnými službami, ktoré nezisková organizácia podľa štatútu i podľa zakladacej listiny poskytuje je tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt. Ďalej, záchrana a obnova Nitrianskeho hradu, NKP.

2. Prehľad činností vykonávaných v kalendárnom roku 2014 s uvedením vzťahu k účelu založenia neziskovej organizácie

V súvislosti so skutočnosťami spomenutými v úvode vykonávala nezisková organizácia v roku 2014 činnosť spojenú s chodom a bežnou prevádzkou Diecézneho múzea Nitrianskeho biskupstva. Toto múzeum malo počas mesiacov

apríl - október otváracie hodiny od 10:00 do 18:00, a to od utorka do nedele. V mesiacoch november - január boli otváracie hodiny upravené, múzeum bolo možné navštíviť iba počas víkendov a to v čase od 10:00 do 15:00. Múzeum je zložené z dvoch stálych expozícií - „Keď písmo prehovorí“ a „Klenotnica“. Táto inštitúcia je v zriaďovateľskej pôsobnosti Rímskokatolíckej cirkvi - Biskupstva Nitra – teda zakladateľa neziskovej organizácie, nie je preto naviazaná na rozpočet vyšších územných celkov. V tejto súvislosti je i finančne závislá na zriaďovateľovi. Jediné príjmy, ktoré dosahuje, sú príjmy z predaja vstupného, ktorého výšku možno považovať skôr za symbolickú : 1 Euro / 50 centov po zľave. Tento príjem bol zároveň i hlavným príjmom z podnikateľskej činnosti, ktorú nezisková organizácia vykonáva a na ktorú má riadne zriadené osvedčenie o živnostenskom oprávnení, a tiež riadne zaregistrovanú pokladňu. Daňový kód pridelený pokladni je : 6272023111090001, výrobné číslo pokladne je 55LSK08000598.

Zámerom Diecézneho múzea Nitrianskeho biskupstva je vybudovanie profesionálnej vedeckej inštitúcie, ochraňujúcej, sprístupňujúcej a propagujúcej cirkevné a umelecké pamiatky. Prostredníctvom expozície faksimile listín i kresťanského umenia sa múzeum chce podieľať na rozvíjaní a upevňovaní historického aj kresťanského povedomia širokej verejnosti, predovšetkým však mládeže. Viesť návštevníkov k hlbšiemu zamysleniu sa nad zmyslom života, a to všetko v otvorenom dialógu a v ekumenickom rozmere v duchu súčasnej evanjelizácie. Vysoká návštevnosť tejto inštitúcie svedčí o jej stálosti a kultúrnom význame, nezisková organizácia tak v roku 2014 v plnej miere poskytovala všeobecno-prospešné služby uvedené v štatúte. Organizovala prácu zamestnancov pracujúcich na dohodu, vybavovala skupinové objednávky návštev a komunikovala s návštevníkmi. Zabezpečovala otváracie hodiny v múzeu, organizovala odborné semináre pre zamestnancov, kde ich pripravovala na vedenie i sprievodcovskú činnosť v múzeu. Ďalej vykonávala odbornú reštaurátorskú činnosť, venovala sa starostlivosti o vystavované exponáty. V roku 2014 vykonávala tiež vzdelávacie programy pre deti a mládež, najnavštevovanejšou formou bol program „Hľadanie strateného Nitrianskeho

pokladu“ , na ktorom spolupracuje s organizáciu NGUIDE.

Popri Diecéznom múzeu Nitrianskeho biskupstva organizácia Castellum,n.o. zastrešuje celý chod Národnej kultúrnej pamiatky Nitriansky hrad čo sa týka organizovania kultúry a turizmu na tomto mieste. Od roku 2010 je tu postupne vypracovaný systém služieb turistom – turisticko – informačná kancelária pri vstupe do hradu, rezervačný systém návštev prostredníctvom internetu, vybavovanie objednávok a teda sprístupňovanie jednotlivých expozícií Nitrianskeho hradu. Významným cieľom turistov je aj katedrálly chrám Bazilika sv. Emeráma, ktorá je tiež v centre záujmu návštevníkov. Castellum, n.o. postupne vytvorila jednotný systém propagovanie Nitrianskeho hradu na verejnosti, pravidelne informuje o dianí na hrade, najmä čo sa týka aktuálnych opráv, prestavieb a podujatí.

Žiadosti o dotácie na rok 2015

Keďže náplňou činností neziskovej organizácie Castellum, n.o. je aj záchrana a obnova Nitrianskeho hradu – NKP, v tejto súvislosti i v súvislosti s ďalšou činnosťou neziskovej organizácie bolo v závere roka 2014 odoslaných viacero žiadostí o finančnú podporu. Z dotačnej schémy Mesta Nitra sme v projekte s názvom : „Leto na hrade 2015“ žiadali finančné prostriedky na zabezpečenie letných kultúrnych podujatí v priestoroch Gotickej priekopy na Nitrianskom hrade. Keďže sa rok 2014 ukázal v tomto smere ako veľmi úspešný, návštevníci si v hojnom počte navštevovali kultúrne podujatia v mesiacoch júl – august. Tradícia Leta na Nitrianskom hrade bude v roku 2015 už štvorročná, preto sa z roka na rok snažíme pripraviť bohatší program.

V rámci dotačnej schémy Ministerstva kultúry Slovenskej republiky sme v roku 2014 žiadali o finančné prostriedky na rok 2015 v projekte s názvom „Knižná publikácia : *Mariánske a trojičné stĺpy v premenách času, Bratislavský*

a *Nitriansky kraj*“. Jeho cieľom je pripraviť publikáciu o trojičných stĺpoch, išlo by o prácu umenovedného charakteru. Projekt zároveň nadväzuje na už dva roky trvajúcu prípravu rovnakej publikácie, zameranej však na Trnavský kraj. Táto publikácia by bola jej voľným pokračovaním. Predošlé dva projekty boli podporené sumou 16 900, 00 eur.

V roku 2014 vstúpila nezisková organizácia Castellum,n.o. spolu so svojim zriaďovateľom do doteraz najvýznamnejšieho projektu. Projektom s názvom „Zlepšenie turistickej infraštruktúry sprístupnenia národnej kultúrnej pamiatky – Nitra hrad – vrátane obnovy jeho častí“ sa Castellum,n.o. ako partner uchádzalo o podporu z Nórskeho fondu v rámci programu „Ochrana a revitalizácia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpora diverzity v kultúre a umení v rámci európskeho kultúrneho dedičstva“, spolufinancovaného z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Správcom programu je Úrad vlády Slovenskej republiky. Na konci roka 2014 sme dostali predbežnú kladnú odpoveď a boli sme informovaní o tom, že Nitriansky hrad dostane v rámci tohto projektu podporu vo výške 697 814,00 eur. Nezisková organizácia v rámci neho bude zabezpečovať propagáciu projektu a celého Nitrianskeho hradu, usporadúvať konferencie o projekte a rozvoji hradu. Na to má v rámci projektu vyčlenenú čiastku 18 605,00 eur.

Od 1. 4. 2012 došlo na Nitrianskom hrade k významnej zmene, a to k spoplatneniu vstupu do hradného areálu. Výška vstupného bola dohodnutá s Mestom Nitra a s Rímskokatolíckou cirkvou – Biskupstvom Nitra na sume **0,30 centov na osobu**. Tento poplatok odráža celkovú filozofiu tohto kroku. Po komplexnej obnove hradného areálu z roka na rok stúpal počet návštevníkov, ktorí prichádzajú z rôznych kútov Slovenska. Nezisková organizácia prevádzkuje na hrade toalety, ktoré sú týmito návštevníkmi používané. Spolu s Nitrianskym biskupstvom zabezpečuje tiež poriadok v areáli a v expozíciách, ktoré boli na hrade zriadené. Činnosťou organizácie je tiež propagovať Nitriansky hrad,

zabezpečovať servis pre turistov, najmä formou propagačných letákov, suvenírov, publikácií a podobne. Poplatok do areálu hradu vystihuje skôr poplatok za toaletu a je zrejmé, že nepokryje všetky tieto služby, ktoré sme vymenovali. Vďaka nemu sa nám však darí lepšie usmerňovať pohyb návštevníkov na hrade, ktorí hneď pri vstupe do hradu dostanú informáciu o expozíciách, ktoré môžu navštíviť. S týmto poplatkom nám dvojnásobne stúpla návštevnosť Diecézneho múzea priemerne na počet 28 000 návštevníkov. Rovnako stúpla i návštevnosť Kazemát, čo nám napomáha v našej verejnoprospešnej činnosti – prezentovaní kultúrneho dedičstva verejnosti. Poplatok 30 centov umožnil tiež podporiť prípravu ďalších priestorov na sprístupnenie, ktorých sa verejnosť pravidelne dožaduje. Na konci roka sme mohli splatiť nájom za najstaršiu pivnicu v meste Nitra, nachádza sa pod budovou biskupského paláca. Zámerom biskupstva je vybudovať tu kaviareň spojenú s galériou, prevádzkovať ju bude nezisková organizácia Castellum,n.o. Nájom, ktorý sme za tieto priestory splatili umožnili biskupstvu realizovať tu archeologický a pamiatkový výskum, ktorý nevyhnutne predchádza ďalšej obnove. Veríme, že v roku 2015 budeme môcť sprístupniť verejnosti tento priestor, a rozšírime tak možnosť kultúrneho vyžitia na Nitrianskom hrade. Všetko toto sa deje s príspevím financií, ktoré sú vyberané prostredníctvom poplatku za vstup do hradného areálu. Akokoľvek sa snažíme zveľaďovať Nitriansky hrad, budovať jeho kladný imidž na verejnosti, i po troch rokoch od zavedenia vstupného sa stretávame s nespokojnými návštevníkmi, najmä zo strany domácich obyvateľov mesta. Naš personál je denne konfrontovaný s hanlivými poznámkami a urážkami, odmietnutím zaplattenia vstupného poplatku 30 centov. Zo strany zahraničných návštevníkov, ktorí si k nám vďaka našej činnosti (propagácia, sprievodcovské služby v cudzích jazykoch, možnosť objednania prehliadky, rezervácie priestorov, čistému a upravenému areálu) čoraz častejšie hľadajú cestu, sme sa nikdy nestretli s podobnými invektívami, práve naopak. Mnohí sa čudujú nad výškou vstupného. Na zmenu daného stavu sme zaviedli permanentky pre domácich obyvateľov, za jednorazový poplatok 1 euro majú neobmedzený vstup do hradného areálu. Toto opatrenie spolu s pestrou ponukou kultúrneho vyžitia, kladného informovania o dianí na hrade,

o prebiehajúcich obnovách, vzácných návštevách (prezidenti, honorárni konzuli, známi športovci a ďalšie osobnosti) nám pomáha meniť verejnú mienku o hrade u domácich obyvateľov mesta Nitra. Našou snahou je, aby tak ako iné pamiatky na Slovensku aj Nitriansky hrad bol pýchou tohto mesta. Mnohí si neuvedomujú, že cestovný ruch tohto regiónu je založený práve na tomto mieste a zástupy turistov smerujú práve k nám. Ako významný nástroj v tejto činnosti nám pomáhajú webová stránka a FB profil, ktorý spravuje a dopĺňa naša organizácia. Ide o www.nitrianskyhrad.sk a FB Nitriansky hrad / Nitra Castle.

Projekt Leto na Nitrianskom hrade 2014

Vďaka vstupnému poplatku sme v roku 2014 mohli zabezpečiť aj viaceré kultúrne podujatia. V roku 2012 Nitrianske biskupstvo zakúpilo do Gotickej priekopy ozvučovaciu a premietaciu techniku, čo umožnilo premietanie filmov pod otvoreným nebom. Prevádzky tohto kina sa opäť ujala nezisková organizácia Castellum, n.o. Od začiatku roka 2012 sme vyhľadávali filmové distribučné spoločnosti a zabezpečovali sme tak licencie na verejné premietanie filmov, toto premietanie sme tiež organizačne, personálne a propagačne zastrešovali. V roku 2014 to bola už tretia sezóna, pričom premietanie sme obohatili o ponuku živých koncertov. V roku 2014 sme verejnosti ponúkli opäť tituly filmovej klasiky, ako napríklad Ben Hur, Kolja, Sunset Boulevard, Ružové sny. Koncerty, ktoré sa tešili vysokej návštevnosti prinieslo napríklad zoskupenie Ad Gloriam Dei, 14 členný orchester zahral dielo Antoia Vivaldiho Štyri ročné obdobia. Mimoriadnu návštevnosť (350 ľudí) mal tiež koncert skupiny Slovak Tango, ktorá sa zameriava na interpretáciu starších slovenských hitov napr. od Františka Krištofa Veselého. I po týchto koncertoch sme mali veľmi kladné odozvy zo strany verejnosti, tieto koncerty prispeli k vytváraniu kladného vzťahu verejnosti ku kultúrnemu dedičstvu Nitry.

Ďalšie realizované koncerty

5. januára 2014 nezisková organizácia usporiadala Trojkráľový koncert v Katedrále sv. Emeráma, v rámci neho vystúpila folklórna skupina Pohronci s pásmom Vianoce spod Kráľovej hole. Koncert bol pripravený pre verejnosť

zdarma a tiež sa na hrade stáva milou tradíciou spojenou s obdobím Vianoc.

Podobnou tradíciou je i koncert na Kvetnú nedeľu. V roku 2014 sme zvolili modernejší repertoár, 13. apríla v podaní kvarteta Ad Gloriam Dei a dvoch speváčok – sólistiek zaznela skladba súčasného hudobného skladateľa Arvo Parta s názvom STABAT MATER.

Podujatie Stredoveké Leto na Nitrianskom hrade

Podujatie Stredoveké leto na Nitrianskom hrade organizujeme v spolupráci s Nitrianskou organizáciou cestovného ruchu. Zatraktívňujeme naše exteriérové priestory o mnohé atrakcie. Na hrade vystupuje viacero postáv v dobovom oblečení, ktoré predvádzajú návštevníkom napríklad spôsob odievania v stredoveku, ďalej stredoveké zbrane a pod. Prvým zastavením pre návštevníkov je Diecézne múzeum, kde návštevníkov privítal stredoveký mních. Oboznámil ich so stredovekou vzdelanosťou, metódami memorovania, spôsobom výučby písania hlaholiky. Po prehliadke Diecézneho múzea sa návštevníci vydali do Vazulovej veže za veľkomoravským veľmožom. Tu im boli prezentované rôzne historické zbrane a doplnky odievania. Bola im vysvetlená ich funkcia, historické súvislosti ich vzniku a vývoja. Stredovekú atmosféru dotvárala živá dobová hudba na nádvorí Nitrianskeho hradu. Podujatie sme ponúkli verejnosti v dvoch termínoch, prvý bol 15. augusta 2014, druhý 28. septembra 2014.

Ostatné organizačné úlohy neziskovej organizácie Castellum, n.o.

V rámci rozličných kultúrnych podujatí, ktoré majú v Nitre dlhú tradíciu sme fungovali ako organizačná zložka. Nezisková organizácia na seba prebrala mnohé organizačné úlohy, na ktorých sa doteraz podieľala Rímskokatolícka cirkev - Biskupstvo Nitra. Ide najmä o úlohy spojené s organizovaním podujatí ako sú Cyrilometodské dni a Dni európskeho kultúrneho dedičstva. V rámci osláv Cyrilometodských dní organizácia pripravila sprístupnenie Biskupského paláca pre verejnosť, ktoré je každoročne sprevádzané obrovským záujmom verejnosti.

Nezisková organizácia v roku 2014 mohla aj vďaka vstupnému poplatku viesť

úplnú evidenciu návštevníkov Nitrianskeho hradu a Diecézneho múzea, preto máme pomerne presné informácie o návštevnosti tejto národnej kultúrnej pamiatky. I vďaka organizačnej, propagačnej a správnej činnosti tejto organizácie navštívilo Nitriansky hrad v uplynulom roku viac ako 63 250 platiacich návštevníkov. Veríme, že sa nám v roku 2015 podarí toto číslo opäť prekonať, i vďaka ďalším sprístupneným atrakciám. Medzi nimi sa chystáme najmä na sprístupnenie katedrálnej veže a otvorenie pivnice pod biskupským palácom, o čom sme informovali na predošlých stranách.

Od roku 2012 je Castellum, n. o. členom Nitrianskej organizácie cestovného ruchu (NOCR), ktorá je oblastnou organizáciou cestovného ruchu v Nitre. Členstvo v nej nám prináša vynikajúcu možnosť propagácie vlastných aktivít, spolupráca s touto organizáciou zvyšuje tiež kvalitu služieb a ponuky pre turistov. Nitriansky hrad sa nám takto darí dostať do širšieho povedomia verejnosti a umožňuje nám to propagovať kultúrne hodnoty spojené s týmto miestom. Je pre nás cťou prijímať na hrade i vzácných hostí, ktorí k nám často prichádzajú. Podieľame sa na prijímaní významných návštev, ktoré prichádzajú do Mesta Nitry, v spolupráci s mestským úradom vybavujeme oficiálne návštevy Nitry ako sú napríklad partnerské mestá, delegácie veľvyslancov, vojenských vyslancov, honorárnych konzulov a podobne. Nitriansky hrad je reprezentatívnym stánkom mesta Nitry, preto sú tieto návštevy pre nás veľmi dôležité, najmä čo sa týka prezentácie mesta v zahraničí.

Od roku 2012 sme pristúpili k zavedeniu sprievodcovských služieb pre skupinové návštevy na hrade. Táto činnosť je spojená s prípravou odborného textu, s jeho prekladom do cudzích jazykov a školení odborného personálu na túto službu. V roku 2014 sme už zaznamenali veľký záujem najmä zo strany škôl a zahraničných návštevníkov. Preto sme na rok 2015 rozšírili ponuku o poľský a maďarský jazyk. V súčasnosti ponúkame sprievodcovské výklady v slovenskom, anglickom, nemeckom, poľskom a maďarskom jazyku.

3. Ročná účtovnú závierka a zhodnotenie základných údajov v nej obsiahnutých

Ročná účtovná závierka bola vypracovaná začiatkom roka 2014 a schválená na 1. zasadnutí správnej rady neziskovej organizácie v roku 2014 dňa 20. 2. 2015.

Nezisková organizácia sa pri svojom vzniku rozhodla, že bude účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva.

Ročná účtovná závierka je prílohou č. 1 výročnej správy, pozostáva z:

- Výkazu o príjmoch a výdavkoch v plnom rozsahu k 31. 12. 2014
- Výkazu o majetku a záväzkoch v plnom rozsahu k 31.12. 2014

4. Výrok audítora k ročnej účtovnej závierke

Výročná správa neobsahuje výrok audítora k ročnej účtovnej závierke, nakoľko nezisková organizácia podľa zákona č. 213/1997 o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby nie je povinná overovať účtovnú závierku audítorom vzhľadom k výške dotácií, ktoré dostáva zo štátneho rozpočtu, a tiež vzhľadom k výške príjmov, ktoré má.

5. Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch (vrátane prehľadu rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov)

Výnosy tvorí:

- tržba z predaja vstupného, z poskytovania služieb a z predaja vlastných produktov (pohľadnice, katalóg múzea, ďalšie drobné suveníry): 36 740,35 EUR
 - dary a príspevky, vo výške 1480,50 EUR
 - príjem z dotácií: 8 200,00 EUR
 - príjmy z predaja kníh o Nitrianskom hrade, z organizovania podujatí (koncertov a filmových premietaní), z predaja suvenírov a umeleckých predmetov: 11584,99
 - príjem z pôžičky 3500,00 EUR
- Príjmy spolu: 39 460,51 EUR

Náklady tvoria:

- mzdy zamestnancom pracujúcim na dohodu: 14 953,27 EUR (táto položka zahŕňa odmeny pre sezónnych brigádnikov, ktorí pracujú pri obsluhu pokladne, v infocentre hradu, v Diecéznom múzeu, pomáhajú s upratovacími prácami, položka tiež zahŕňa mzdu riaditeľa neziskovej organizácie, ktorý pracuje na dohodu o pracovnej činnosti)
- výdavky spojené s činnosťou neziskovej organizácie: táto položka zahŕňa výdavky spojené so zabezpečovaním poriadku a čistoty v areáli, na toaletách, náklady na vodu, náklady spojené s nájmom priestorov, náklady vynaložené na zabezpečenie kultúrnych podujatí, náklady vynaložené na propagačnú činnosť, vydavateľská činnosť: vo výške 37433,88 EUR
- zásoby : 4709,47 EUR (táto položka zahŕňa nákup kníh, ktoré dodávame do nitrianskych kníhkupectiev, ide o tituly : *Nitriansky hrad a Katedrálly chrám – Bazilika sv. Emeráma aj jej anglická verzia*, a tiež *Kolíska kresťanstva na Slovensku- Nitriansky hrad a katedrála sv. Emeráma v premenách času*. Druhá z nich je reprezentatívna kniha o Nitrianskom hrade, ktorej maloobchodná cena je 37 EUR, predávame ju na hrade za 49 eur. Aby sa však obe knihy dostali medzi širšiu verejnosť, nezisková organizácia zabezpečuje ich distribúciu i do komerčných kníhkupectiev.

Príjmy spolu: 61506,43

Výdavky spolu: 63732,30

Rozdiel: - 2225,87

6. Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie

Majetok:

Zostatok v pokladni k 31. 12. 2014: 3077,93 EUR

Zostatok na bankovom účte k 31. 12. 2014: 1481,27 EUR

Majetok spolu: 4559,20 EUR

Záväzky:

Nezisková organizácia mala ku dňu 31. 12. 2014 záväzky vo výške 5398,09 Eur.

7. Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie

V priebehu roka 2014 nedošlo k zmene v zložení orgánov neziskovej organizácie.

8. Záver

Nezisková organizácia plní účel a poskytuje všeobecne prospešné služby, na ktoré bola založená. V rámci jej činnosti sa jej darí zveľaďovať Nitriansky hrad – národnú kultúrnu pamiatku, propagovať kultúrne hodnoty, ktoré na tomto mieste pramenia a tiež pripravovať ponuku kultúrneho vyžitia na hrade pre jeho návštevníkov.

Výročná správa bola schválená na zasadnutí správnej rady dňa 20. 2. 2015.

Mgr. Veronika Pleštinská, PhD.

riaditeľ neziskovej organizácie